

forekommer mig værd at nævne i denne Forbindelse. Saa vidt jeg ved, er dette Forslag endogsaa indsendt til Overvejelse af den højtærede Minister, men om det er kommet ham i Hænde endnu, ved jeg ikke. Efter hvad der er mig meddelt, er Forslaget i store Træk saaledes: 1) Naar en Mand har pløjet sin tidligere udyrkede Hede første Gang, faar han 3 Kr.; 2) efter 2den Pløjning faar han 4 Kr.; 3) efter 3die Pløjning og Mergling faar han 14 Kr.; 4) efter 4de Pløjning og Rugens Saa-ning faar han 4 Kr. Det er i alt 25 Kr. pr. Td. Land. Jeg skulde mene, at noget i den Retning vilde være langt anderledes naturligt og formaalstjenligt, og at det langt bedre vilde føre til Maalet end det Forslag, det ærede Medlem har stillet. Saa er der endelig den Betingelse, at hvis den vedkommende Hededyrker udfører det, saaledes som her nævnt, altsaa foretager alle de fire nævnte Ting, faar han de 25 Kr. pr. Td. Land til Foræring, medens han, hvis han ikke udfører det hele, bliver det skyldig, som han har modtaget, inden han bryder af.

Selv dette Forslag har jeg en Anke imod, som jeg ogsaa har Lyst til at gøre opmærksom paa, fordi jeg kan tænke mig, at det kommer frem til nærmere Overvejelse maaske endogsaa i den allernærmeste Tid, nemlig den, at jeg vilde finde, at der maatte gøres den Indskrænkning, at det ikke skulde gælde alle. Det hedder ganske vist: „naar en Mand har pløjet sin ikke tidligere dyrkede Hede“, altsaa det gælder kun ny Hede, der tages under Dyrkning, men jeg mener, at det bør være saaledes, at der ikke skal gives saadan Understøttelse, medmindre den vedkommende er trængende. Med andre Ord, jeg vil have disse Tilskud gjort afhængige af, om det vedkommende Sogneraad eller den vedkommende Landboforening anbefaler, at den paagældende skal have det. Alle, som kende til Hededyrkning, vide, at der er en Masse Hededyrkere, som faa fuld Valuta for deres Arbejde i den Forøgelse af deres Ejendommens Værdi, som Hedeopdyrkingen bringer dem. I saadanne Tilfælde er der ikke nogen Grund til fra Samfundets Side at give Støtte af den Art.

Jeg føler mig, som sagt, ganske over-

bevist om, at Overvejelser i den Retning, jeg her har antydnet, vilde føre til et langt bedre Resultat end det, som vilde fremkomme, hvis vi vedtog det foreliggende Forslag, og jeg vil derfor tilraade at stemme imod det.

Med Hensyn til det andet Ændringsforslag Nr. 53 angaaende Mergellejerne og Brugen af Mergel er jeg enig med de to Forslagsstillere i, at det vilde være formaalstjenligst og rigtigst, at Staten købte Mergellejerne, og jeg vil meget henstille til den højtærede Minister, og til hvem der i det hele taget faar nogen virkelig reel Indflydelse paa den Sag, at man virkelig gaar den Vej. Det er jo aldeles utvivlsomt, at hvis Mergelbankerne ved Kjølens vare blevne købt for en halv Snes Aar siden, kunde man have erhvervet dem for en ringe Brøkdæl af det Beløb, som nu skal betales for dem, og lige saa utvivlsomt er det, at hvis det Selskab, som nu har en større Del paa Haanden straks og en noget mindre Del om 10 Aar, ikke skulde være i Stand til at opfylde sine Forpligtelser, og der skulde ske et eller andet, ja, saa vil Prisen selvfølgelig stige. En Ting er saa sikker, som at 2 og 2 er 4, nemlig, at naar disse Mergellejer have faaet en saa stor Værdi, ligger det i Anlægget af Banen fra Viborg til Herning. Det er givet, at naar der er fremkommet en Værdiforøgelse paa den Måade, har Samfundet Ret til at tage i alt Fald en Del af det Udbytte, som ellers vilde gaa i privates Lommer. Jeg ser ikke rettere, end at det i alle Maader vilde være det bedste, at Staten købte Mergellejerne.

Derimod er jeg enig med den ærede Ordfører i, at naar det er sket, saa maa det være et Andelsselskab og et virkeligt Andelsselskab, som kommer til at udnytte Mergelen, og det maa blive et saadant Andelsselskabs Sag at komme i Forbindelse med Regeringen og faa fastsat de Betingelser, under hvilke de have at bruge Mergelen. Ogsaa der kunde, forekommer det mig, Betingelserne være noget forskellige i Forhold til, om den vedkommende var Hededyrker, om han var mer eller mindre fattig, om den Hede, han opdyrkede, vilde indbringe ham selv større eller mindre Kapitalformue i Fremtiden.

Men jeg kan ikke komme bort fra, at